

significant.

Significant

Thorbeckelaan 91
3771 ED Barneveld
+31 342 40 52 40

KvK 3908 1506
info@significant.nl
www.significant.nl

Impactanalyse 'bijdrageregelingen veroordeelden'

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Barneveld, 9 april 2014

Referentie: 12.228

Versie: 1.0 (definitief)

Auteur(s): Matthijs Goedvolk, Twan Heijmen en Wouter Jongebreur

Inhoudsopgave

1.	Achtergrond en aanleiding	4
1.1	Bijdrageregelingen veroordeelden	4
1.2	Financiële doelstelling	5
1.3	Impactanalyse	5
1.4	Leeswijzer	6
2.	Doelstelling, aanpak en reikwijdte	7
2.1	Doelstelling	7
2.2	Aanpak	7
2.3	Reikwijdte	7
3.	Uitgangspunten, gegevens en aannames	9
3.1	Uitgangspunten	9
3.2	Gegevens	10
3.3	Aannames	10
4.	Resultaten	12
4.1	Forfaits bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg	12
4.1.1	Forfaits bijdrage strafvordering en slachtofferzorg	12
4.1.2	Opbrengsten en kosten in de stabiele situatie	12
4.1.3	Aanloopeffect netto-opbrengst	13
4.2	Eigen bijdrage verblijf, conform wetsvoorstel	14

1. Achtergrond en aanleiding

01 In het regeerakkoord Rutte II en een brief¹ van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer is een drietal bijdrageregelingen voor veroordeelden aangekondigd, namelijk:

- a. Bijdrage kosten strafproces;
- b. Eigen bijdrage verblijf en;
- c. Verplichte bijdrage slachtofferzorg.

02 Aangezien de regelingen grotendeels betrekking hebben op dezelfde doelgroep, zijn deze regelingen gebundeld en worden ze nader uitgewerkt onder de titel 'bijdrageregelingen veroordeelden'.² Dit heeft geresulteerd in een tweetal wetsvoorstellen:

- a. Wetsvoorstel eigen bijdrage van veroordeelden aan de kosten van de strafvordering en de slachtofferzorg;
- b. Wetsvoorstel eigen bijdrage voor verblijf in een justitiële inrichting.

03 Dit rapport beschrijft de resultaten van een impactanalyse die is uitgevoerd om inzicht te krijgen in de hoogte van de forfaits die nodig zijn om de gewenste structurele netto-opbrengst te realiseren.

1.1 Bijdrageregelingen veroordeelden

04 In deze paragraaf worden de bijdragemaatregelen kort toegelicht. Een uitgebreide beschrijving is te vinden in de memorie van toelichting bij de conceptwetgeving.

Bijdrage kosten strafvordering

05 In het regeerakkoord³ is opgenomen dat “*de kosten van het strafproces waar mogelijk worden verhaald op de ouders*”. Het gaat om “*griffierechten geheven voor strafzaken in eerste aanleg, waarmee (een deel van) de kosten van het strafrecht (in geval van een veroordeling) aan de veroordeelde worden doorberekend.*” Met de bijdrage kosten voor strafvordering worden (een deel van) de kosten van het strafproces aan de veroordeelde doorberekend.

Eigen bijdrage verblijf

06 In het regeerakkoord staat tevens dat er “*een eigenbijdrageregeling voor gedetineerden komt*”. Deze regeling heeft als doel de gedetineerden bij te laten dragen in de kosten voor het levensonderhoud in detentie. In de consultatieversie van het wetsvoorstel⁴ bij de regeling, is opgenomen dat de hoogte van het bedrag bij

¹ Kamerstukken II, 2012/2013, 33552, nr. 3.

² In dit document wordt verder gesproken over 'bijdrage kosten strafvordering' (afgekort met BKS), 'verplichte bijdrage slachtofferzorg' (ofwel VBS) en 'eigen bijdrage verblijf (EBV)'; de drie maatregelen samen worden aangeduid met de term 'bijdrageregelingen veroordeelden'.

³ Bruggen slaan, regeerakkoord VVD - PvdA, 29 oktober 2012, inclusief bijlagen.

⁴ Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, de Beginselenwet justitiële jeugdinstellingen en enige andere wetten in verband met de eigen bijdrage voor verblijf in een justitiële inrichting.

algemene maatregel van bestuur zal worden vastgesteld. In de bijbehorende memorie van toelichting is aangegeven dat het om een bedrag van € 16 per dag, voor een maximale duur van twee jaar zal gaan.

Verplichte bijdrage slachtofferzorg

07 In zijn brief aan de Tweede Kamer⁵ heeft de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aangegeven te overwegen een verplichting voor veroordeelden in te voeren om financieel bij te dragen aan de zorg voor slachtoffers en nabestaanden.

08 De staatssecretaris geeft daarvoor als redenen: *“Strafbare feiten hebben kosten tot gevolg die verder strekken dan de directe financiële schade die de slachtoffers hebben geleden. Schadevergoeding alleen is voor veel slachtoffers niet toereikend; slachtoffers dienen ook te worden ondersteund bij het te boven komen van het delict. Momenteel draait de samenleving geheel op voor de kosten van deze slachtofferzorg.”* De beoogde maatregel voorziet erin dat ook de daders bijdragen aan de kosten van slachtoffers en nabestaanden.

1.2 Financiële doelstelling

09 In het regeerakkoord staat vermeld dat met de bijdrage kosten strafvordering en eigen bijdrage verblijf tezamen wordt beoogd een taakstellende opdracht van € 60 miljoen structureel netto per jaar vanaf 2015 te realiseren. Over de hoogte van de forfaits en de doelgroep van de bijdrage kosten strafvordering staat, naast dat de maatregelen betrekking hebben op veroordeelden in een strafproces, in het regeerakkoord niets vermeld.

10 Met de regelingen uit het regeerakkoord wordt beoogd de taakstellende opdracht (= structurele netto-opbrengst) van € 60 miljoen per jaar vanaf 2015 te realiseren. Hiervan moet € 53 miljoen met de bijdrage kosten strafvordering worden gerealiseerd en € 7 miljoen met de eigen bijdrage verblijf. De netto-opbrengst van de verplichte bijdrage slachtofferzorg is (indicatief) gesteld op € 5 miljoen per jaar. De gewenste totale structurele netto-opbrengst voor de bijdrageregelingen veroordeelden komt daarmee in totaal op € 65 miljoen per jaar.

1.3 Impactanalyse

11 Het ministerie van Veiligheid en Justitie (hierna: het ministerie) heeft behoefte aan inzicht in de benodigde hoogte van de forfaits in het kader van de maatregelen. Significants heeft in opdracht van het ministerie de gezamenlijke effecten van de bijdrageregelingen veroordeelden in een impactanalyse doorgerekend. Omdat de hoogte van de eigen bijdrage gedetineerden al is bepaald, richt de impactanalyse zich op het bepalen van de forfaits voor de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg.

12 Hiertoe is in de periode april 2013 tot en met januari 2014 een systeemdynamisch model ontwikkeld, Met dit model zijn de opbrengsten en de kosten van de maatregelen geraamd, waarbij wordt onderzocht met welke forfaits de gewenste structurele netto-opbrengst van € 58 miljoen voor de bijdrage kosten strafvordering

⁵ Kamerstukken II, 2012/2013, 33552, nr. 3.

en slachtofferzorg gerealiseerd kan worden. Uitgangspunt voor de ramingen met het model zijn de concept wetsvoorstellen, de beleidsuitgangspunten en de kaders in het regeerakkoord ten aanzien van de bijdrageregelingen veroordeelden.

13 De impactanalyse is uitgevoerd ten behoeve van en in samenwerking met de projectgroep die is belast met de uitwerking van de bijdrageregelingen veroordeelden.

1.4 Leeswijzer

14 In de voorliggende rapportage treft u de resultaten aan van de impactanalyse. De rapportage is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 worden de doelstelling, aanpak en reikwijdte beschreven. In hoofdstuk 3 worden de gehanteerde uitgangspunten, gegevens en (in overleg met de projectgroep gemaakte) aannames toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de scenario's beschreven en in hoofdstuk 5 worden de resultaten besproken in termen van forfaits die leiden tot een netto-opbrengst van € 58 miljoen voor de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg.

2. Doelstelling, aanpak en reikwijdte

2.1 Doelstelling

De bijdrageregelingen veroordeelden hebben een financiële doelstelling, namelijk het realiseren van een structurele netto-opbrengst van € 65 miljoen per jaar. De vraagstelling voor de impactanalyse 'bijdrageregelingen veroordeelden' is:

Welke forfaits zijn benodigd om, uitgaande van de concept wetgeving, de beleidsuitgangspunten en de kaders in het regeerakkoord, de gewenste structurele netto-opbrengst (totaal € 58 miljoen) voor de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg te realiseren?

2.2 Aanpak

15 Ten behoeve van deze impactanalyse is een rekenmodel ontwikkeld waarmee de bijdrageregelingen doorgerekend kunnen worden. Het rekenmodel is zodanig opgezet dat verschillende beleidsopties eenvoudig doorgerekend kunnen worden. Ten behoeve van het rekenmodel zijn gegevens verzameld die dienen als input voor het model. Daar waar geen gegevens beschikbaar waren, zijn deze afgeleid uit een zo goed mogelijk vergelijkbare bron of anders zijn in overleg met de projectgroep aannames gedaan. Dit resulteerde in een rekenmodel waarmee scenario's kunnen worden doorgerekend.

16 In meerdere interactieve werksessies zijn diverse met het model doorgerekende scenario's besproken met de projectgroep. Waar nodig zijn de beleidsuitgangspunten bijgesteld en nieuwe scenario's doorgerekend. De interactieve werksessies hebben geleid tot een aantal opties (als gevolg van nog te maken beleidskeuzes) die input zijn voor overleggen van de stuurgroep en met de bewindspersonen. Door de stuurgroep en/of bewindspersonen is gekozen voor bepaalde beleidsuitgangspunten. De gekozen set van beleidsuitgangspunten (en de bijbehorende scenario's) vormen de basis voor de wetgeving en zijn uitgangspunt voor de impactanalyse.

17 Bij de berekening van de forfaits is voor dit rapport uitgegaan van inning van de bijdrageregelingen door het CAK en bijbehorende inningskosten.

2.3 Reikwijdte

18 Deze impactanalyse is uitgevoerd om inzicht te krijgen in de benodigde hoogte van de forfaits voor de genoemde regelingen zodat de netto-opbrengst € 58 miljoen bedraagt. De forfaits worden, binnen de geboden ruimte, zo aangepast dat de netto-opbrengst wordt behaald. De netto-opbrengst is dus een uitgangspunt en de forfaits zijn het resultaat.

19 Als startpunt voor de bijdrage aan de kosten voor strafvordering en slachtofferzorg wordt het aantal onherroepelijke vonnissen gehanteerd conform de opgave van het CJIB voor de strafbeschikking en de PMJ-prognose voor aantallen rechterlijke vonnissen. Op basis van deze gegevens is de doelgroep in kaart gebracht. Vervolgens worden de netto-opbrengsten bepaald met behulp van de forfaits, het inningspercentage

(deels afhankelijk van het opgelegde bedrag) en de inningskosten (deels afhankelijk van het inningspercentage).

20 De kosten voor inning zijn overgenomen uit de uitvoeringstoets van het CAK⁶. Deze inningskosten zijn gebaseerd op de inningspercentages per stap in het inningsproces, zoals gehanteerd in de impactanalyse.

21 De reikwijdte van dit onderzoek beperkt zich tot het ontwikkelen van een model en het daarmee doorrekenen van de directe gevolgen (1^e orde effecten) van de bijdrageregelingen veroordeelden. Indirecte gevolgen omvatten onder meer:

- a. Gedragseffecten van ketenpartners, zoals bijvoorbeeld een andere straftoemeting door OM of ZM;
- b. Effecten op andere inningstrajecten (van bijvoorbeeld het CJIB);
- c. Het gedragseffect bij first offenders en/of recidivisten als gevolg van de voorgestelde maatregelen;
- d. Eventuele bezwaar- en beroepsprocedures.

22 Alle aspecten die niet zijn meegenomen in het ontwikkelde model, waaronder eventuele gedragsreacties in de keten, eventuele bijkomende kosten en 2^e of meerdere orde effecten, vallen buiten de reikwijdte van dit onderzoek. Ook zijn de investeringen en projectkosten die nodig zijn om de bijdrageregelingen te implementeren buiten de reikwijdte van de impactanalyse gehouden.

23 Het ontwikkelde model, achterliggende aannames en de gebruikte gegevens zijn uitgebreid beschreven in het addendum bij dit rapport. Dit addendum beschrijft de aanpak en uitvoering van het onderzoek en is dan ook opgesteld op het moment dat het onderzoek is verricht (voorjaar tot eind 2013). Eventuele wijzigingen in de beleidsuitgangspunten na die tijd zijn wel in dit rapport, maar niet in het addendum meegenomen.

⁶ CAK, Uitvoeringstoets Eigen bijdrage van veroordeelden aan de kosten van strafvordering en slachtofferzorg Eigen bijdrage voor verblijf in een justitiële inrichting, maart 2014.

3. Uitgangspunten, gegevens en aannames

24 In dit hoofdstuk worden de belangrijkste uitgangspunten, gebruikte gegevens en gehanteerde aannames benoemd. In het addendum bij dit rapport zijn deze onderdelen gedetailleerd uitgewerkt.

3.1 Uitgangspunten

25 In het rekenmodel wordt uitgegaan van de uitgangspunten van de regelingen zoals die in de wetsvoorstellen zijn opgenomen. Dit betekent op hoofdlijnen dat de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg:

- a. Geldt voor alle ZM-vonnissen voor volwassenen in strafzaken in eerste aanleg;
- b. Een onderscheid kent in forfaits voor kantonzaken (straf), vonnissen van de enkelvoudige kamer en vonnissen van de meervoudige kamer;
- c. Een bovengrens heeft in kantonzaken (straf) met een (variabel) maximumbedrag ter hoogte van 50% van de opgelegde geldsom⁷.

26 Om de hoogte van de forfaits vast te stellen, is een vaste verhouding gehanteerd voor de drie categorieën (kantonrechter (straf) : enkelvoudige kamer : meervoudige kamer) van 2,25 : 6 : 12.

27 De eigen bijdrage verblijf geldt voor volwassenen en jeugd en wordt gebaseerd op de daadwerkelijk in detentie doorgebrachte periode op basis van een veroordeling⁸. Dat betekent dat personen die in detentie zitten of hebben gezeten zonder veroordeling geen eigen bijdrage hoeven te betalen. Voor jeugdige gedetineerden geldt dat de eigen bijdrage verblijf op de ouders wordt verhaald. In het wetsvoorstel is gekozen voor een tarief van € 16,- per dag met een maximum van 2 jaar. Omdat het bedrag van de eigen bijdrage verblijf bekend is, valt deze regeling buiten de vraagstelling van dit onderzoek (welke forfaits zijn benodigd voor een structurele netto-opbrengst van € 58 miljoen). Wel is een theoretische bandbreedte berekend voor de netto-opbrengst van de eigen bijdrage verblijf. In paragraaf 3.3 wordt dit nader toegelicht .

28 De maatregelen worden administratief opgelegd. Dat betekent dat ze automatisch voortvloeien uit het vonnis en dat er geen kosten gemaakt hoeven te worden voor het opleggen van de maatregel.

29 Het inningstraject eindigt na de deurwaarder. Er wordt geen gijzeling of vervangende hechtenis ingezet als dwangmiddel. De in dit rapport genoemde inningspercentages zijn gebaseerd op een inningstraject inclusief gijzeling of vervangende hechtenis. In het rekenmodel worden deze inningspercentages gecorrigeerd voor het ontbreken van het dwangmiddel gijzeling of vervangende hechtenis. In het addendum (paragraaf 3.3.1) wordt dit nader toegelicht.

⁷ Indien er geen geldsom is opgelegd, wordt het maximumbedrag voor dat zaaktype aangehouden.

⁸ Gedurende E.D. is een gedetineerde ook bijdrageplichtig.

3.2 Gegevens

30 De omvang van de doelgroep is gebaseerd op gegevens van het WODC (PMJ prognose 2012-2018) en DJI (Gevangeniswezen in getal 2008-2012, JJI in getal 2008-2012).

31 De bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg gelden voor alle onherroepelijk veroordeelden in eerste aanleg in strafzaken. In tabel 1 is opgenomen wat de omvang is van de potentiële doelgroep in 2011.

Doelgroep	Meerderjarigen
Veroordeling ZM kanton strafzaken	107.500
Veroordeling ZM enkelvoudige kamer	65.000
Veroordeling ZM meervoudige kamer	10.000
Totaal	182.500

Tabel 1. Omvang potentiële doelgroep BKS en VBS in 2011 (afgerond op honderdtallen)

32 De eigen bijdrage verblijf geldt voor alle gedetineerden. Het aantal gedetineerden dat jaarlijks instroomt, uitgesplitst naar meer- en minderjarigen, de duur van de detentieperiode en gecorrigeerd voor niet-veroordeelden, is weergegeven in tabel 2.

Doelgroep gedetineerden	Meerderjarigen	Minderjarigen
0 tot 2 weken	10.300	600
2 weken tot 1 maand	8.800	300
1 tot 3 maanden	8.100	500
3 tot 6 maanden	4.600	200
Meer dan 6 maanden	5.800	200
Totaal	37.700	1.800

Tabel 2. Omvang potentiële doelgroep EBV in 2011 (afgerond op honderdtallen)

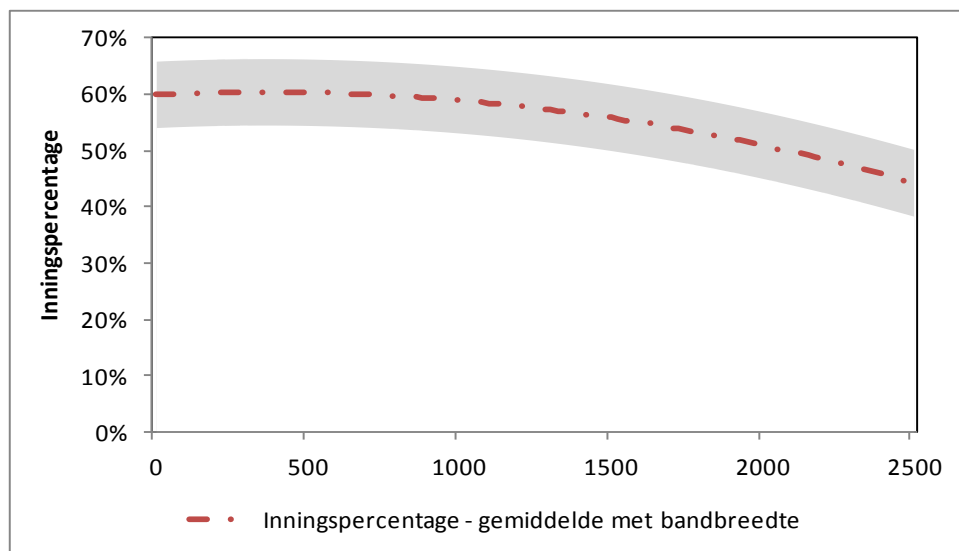
33 De kosten zijn gebaseerd op de uitvoeringstoets van het CAK.

3.3 Aannames

34 De belangrijkste aannames betreffen de inningspercentages. De inningspercentages voor de bijdrageregelingen veroordeelden zijn zeer gevoelige variabelen in het model. Omdat de maatregelen en het daarbij behorende inningstraject nog niet bestaan, kan alleen een beredeneerde aanname van deze percentages worden gedaan.

35 Om het inningspercentage voor de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg te schatten, is gebruik gemaakt van gegevens van het CJIB. Hieronder staat de uiteindelijk geraamde curve weergegeven. Deze is gebaseerd op gegevens van de strafbeschikking. Voor het inningspercentage is gebruik gemaakt van een curve die, afhankelijk van de hoogte van het te innen bedrag, een totaal inningspercentage geeft (zie

figuur 1). Het totale inningspercentage wordt vervolgens op basis van ervaringsgegevens van het CJIB verdeeld over de verschillende stappen van het inningstraject. De bandbreedte om het inningspercentage wordt gebruikt om de onzekerheidsmarge in de netto-opbrengst te berekenen.

Figuur 1. Inningspercentage bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg

36 De doelgroep voor de eigen bijdrage gedetineerden is niet vergelijkbaar met de doelgroepen voor bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg. Daarom is voor deze maatregel samen met enkele experts op dit terrein (van DJI en het WODC) een inschatting gemaakt van het te verwachten inningspercentage met een bandbreedte, op basis van de uitgangspunten die voor deze regeling in het regeerakkoord waren opgenomen⁹. Hierbij is rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de populatie gedetineerden. Dit inningspercentage komt gemiddeld uit op 22%, met een bandbreedte tussen de 12% en 32% (ongeacht de hoogte van het bedrag).

37 Het wetsvoorstel gaat uit van € 16,- per dag met een maximum van 2 jaar. Hierop zijn de eerder geraadpleegde experts opnieuw bevraagd. De experts van het WODC en DJI hebben aangegeven dat vervolgonderzoek nodig is om helder te krijgen in welke mate het inningspercentage verandert als hogere eigen bijdragen worden opgelegd. Ze achten het zeer waarschijnlijk dat het inningspercentage lager wordt, mogelijk zelfs lager dan de ondergrens die in de berekeningen is gehanteerd (12%). In hoofdstuk 4 wordt daarom in een grafiek de netto-opbrengst bij verschillende inningspercentages getoond.

38 Vanwege de onzekerheid rondom de aannames is bij de uitkomsten een onder- en bovengrens gehanteerd. Dit betekent dat de berekende netto-opbrengst voor de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg valt binnen een bandbreedte rondom de € 58 miljoen. De uitkomst van € 58 miljoen geldt als het middenscenario¹⁰.

⁹ Op het moment dat het onderzoek werd verricht, was de hoogte van de eigen bijdrage verblijf zoals nu opgenomen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel nog niet bekend.

¹⁰ Het middenscenario wordt gehanteerd om de forfaits uit te rekenen; 'middenscenario' wil echter niet zeggen dat dit ook het meest waarschijnlijke scenario is.

4. Resultaten

39 Dit hoofdstuk gaat in op de resultaten van de impactanalyse. In paragraaf 4.1 wordt het resultaat (de forfaits) ten aanzien van de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg beschreven. In paragraaf 4.2 volgt de theoretische doorrekening van het netto-resultaat voor de eigen bijdrage verblijf.

4.1 Forfaits bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg

40 Het CAK zal de inning van de bijdrageregelingen verzorgen. Voor de aanlevering van gegevens is het CAK afhankelijk van andere organisaties (Justid en/of CJIB). Zowel het inningsproces van het CAK als het aanleveren van de gegevens brengen kosten met zich mee, die vervolgens van invloed zijn op de te hanteren forfaits. In tabel 3 staan de partijen benoemd bij de verschillende taken.

4.1.1 Forfaits bijdrage strafvordering en slachtofferzorg

41 De forfaits voor bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg lopen, uitgaande van een gewenste netto-opbrengst van € 58 miljoen, uiteen van € 452 in kantonzaken (straf) tot € 2.412 voor vonnissen van de meervoudige kamer, zoals weergegeven in tabel 3. Bij kantonzaken (straf) is het forfait van € 452 een maximumbedrag. Voor deze zaken geldt dat het forfait in het geval een boete wordt opgelegd niet hoger is dan 50% van het boetebedrag. Op basis van het gemiddelde boetebedrag¹¹ dat in kantonzaken wordt opgelegd, is berekend dat het forfait in deze categorie gemiddeld € 218 zal bedragen.

Resultaten	Forfaits
ZM vonnis kanton straf	€ 452 (gemiddeld € 218)
ZM vonnis enkelvoudige kamer	€ 1.206
ZM vonnis meervoudige kamer	€ 2.412

Tabel 3. Forfaits voor bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg (uitgaande van het middenscenario)

4.1.2 Opbrengsten en kosten in de stabiele situatie

42 De forfaits zijn bepaald door te berekenen welke forfaits voor de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg leiden tot een netto-opbrengst van € 58 miljoen. In tabel 4 zijn de kosten, opbrengsten en de netto-opbrengsten voor de bijdrageregelingen veroordeelden voor het scenario gegeven. In de tabel is onderscheid gemaakt in een ondergrens (onderkant van de bandbreedte), het middenscenario en een bovengrens (bovenkant van de bandbreedte). De bandbreedte is het gevolg van het verhogen (bovengrens) en verlagen (ondergrens) van het inningspercentage met 6 procentpunt.

¹¹ Het gemiddelde boetebedrag voor boetevonnissen in kantonzaken is € 419 (bron: CJIB).

	ondergrens	midden	bovengrens
Kosten	€ 4 mln	€ 4 mln	€ 4 mln
Opbrengsten	€ 55 mln	€ 62 mln	€ 68 mln
Netto-opbrengst	€ 51 mln	€ 58 mln	€ 64 mln

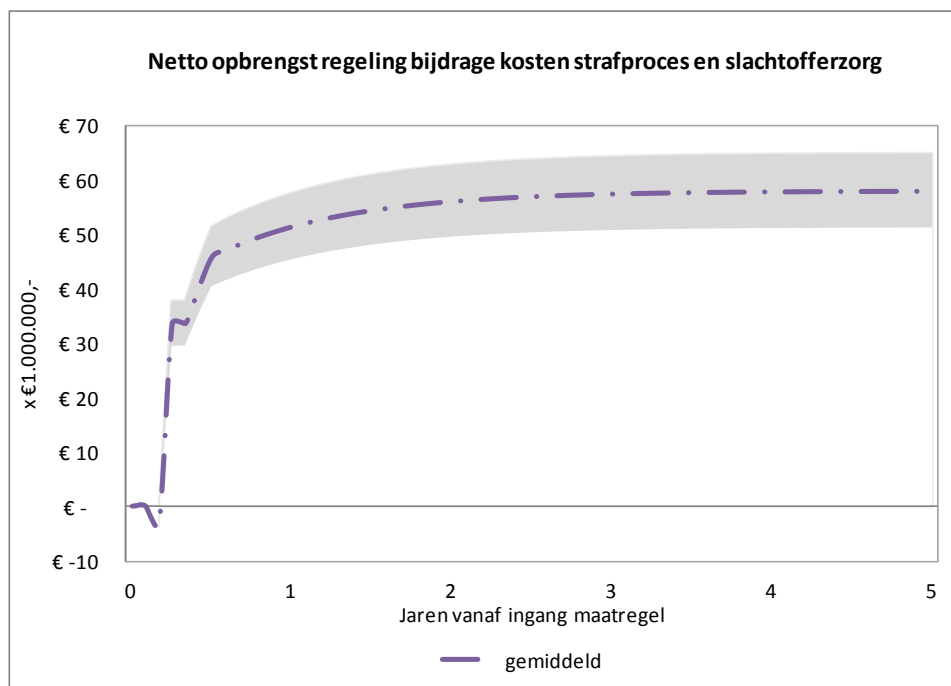
Tabel 4. Kosten en opbrengsten scenario voor de bijdrageregelingen veroordeelden

43 De netto-opbrengsten liggen binnen een bandbreedte van € 51 miljoen tot € 64 miljoen. De kosten voor het innen van de bijdrage kosten strafvordering en slachtofferzorg bedragen € 4 miljoen, de bruto-opbrengsten variëren tussen € 55 miljoen en € 68 miljoen.

4.1.3 Aanloopeffect netto-opbrengst

44 In figuur 2 is weergegeven hoe de netto-opbrengst zich over de jaren na ingang van de regelingen ontwikkelt. Zichtbaar is dat op het moment dat de bijdrageregelingen ingaan niet direct sprake is van de maximale opbrengst. Er is sprake van een aanloopeffect. Hier liggen twee oorzaken aan ten grondslag.

- In het simulatiemodel is ervan uitgegaan dat de inningsorganisatie direct met het verstrekken van de inningsopdracht wordt betaald, wat direct leidt tot kosten;
- Het inningstraject is een volgtijdelijk traject met per stap een bepaalde betalingstermijn. Deze termijnen plus verwerkingstermijnen gelden per stap in het inningstraject. Een deel van de doelgroep zal relatief snel (na enkele weken) na de eerste aanschrijving betalen, maar een deel betaalt pas in een later stadium in het inningsproces; mogelijk zelfs vele maanden later (voor de regelingen is een betalingsregeling mogelijk). Voor beide regelingen bestaat daarnaast de optie om uitstel van betaling te vragen, wat de betaling met enkele jaren kan vertragen.

Figuur 2. Ontwikkeling netto-opbrengst in de eerste vijf jaar na ingang van de bijdrageregelingen veroordeelden

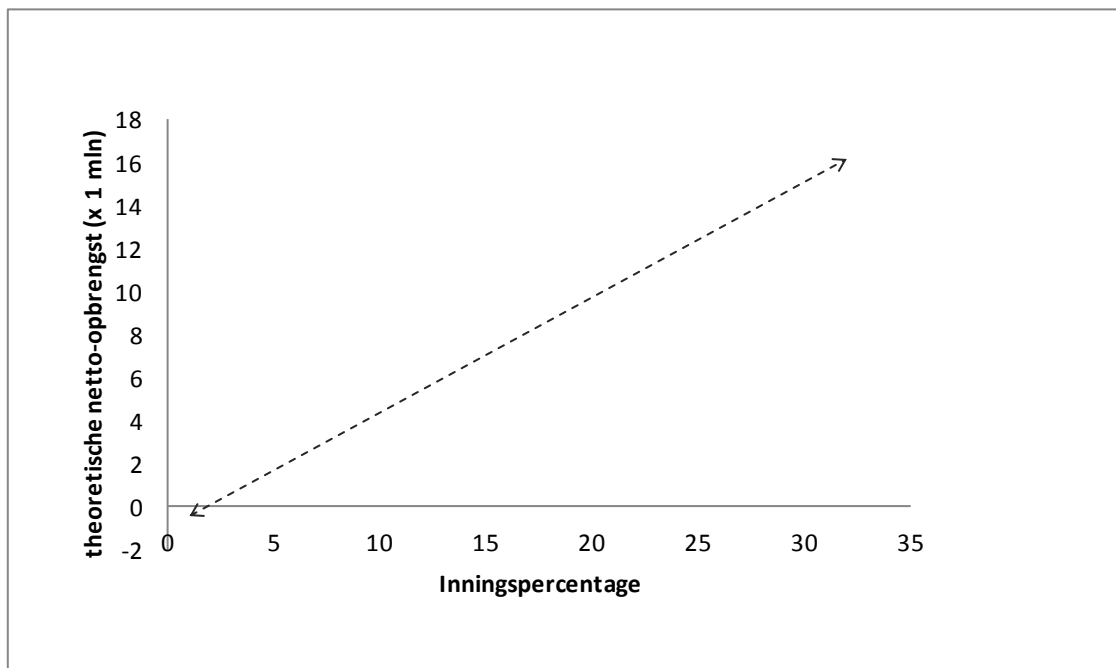
45 Uit figuur 2 is af te lezen dat de netto-opbrengst na twee jaar ongeveer stabiel is. In het begin is deze opbrengst negatief. De reden voor dit verlies kort na ingang van de regelingen, is dat kosten voor de inning moeten worden gemaakt, nog voordat (substantieel) wordt geïnd. Enkele maanden na invoering overstijgen de ontvangsten uit de regelingen de kosten, om vervolgens geleidelijk te stijgen tot een stabiele netto-opbrengst.

4.2 Eigen bijdrage verblijf, conform wetsvoorstel

46 Het wetsvoorstel gaat uit van € 16,- per dag met een maximum van 2 jaar. Zoals in paragraaf 3.3 beschreven, is volgens de geraadpleegde experts vervolgonderzoek nodig om helder te krijgen in welke mate het inningspercentage verandert als hogere eigen bijdragen voor verblijf worden opgelegd. Zij gaven wel aan dat bij hogere bedragen dan in het regeerakkoord werden genoemd, het inningspercentage zeer waarschijnlijk zal dalen.

47 Als gevolg daarvan is het (nog) niet mogelijk om een scenario te schetsen met boven- en ondergrens voor de eigen bijdrage verblijf uitgaande van € 16 per dag met een maximum van 2 jaar. Daarom is in onderstaande grafiek de netto-opbrengst weergegeven bij een inningspercentage variërend van 0% t/m 32%.

48 De grafiek in figuur 3 laat de geraamde netto-opbrengst zien voor eigen bijdrage verblijf van € 16,- per dag met een maximum van 2 jaar. De netto-opbrengsten voor € 16,- per dag met een maximum van 2 jaar varieert tussen € -1 miljoen en € 16 miljoen.

Figuur 3. Verkenning netto-opbrengst EBV bij variabel inningspercentage conform uitgangspunten